

სოციალური სფერო და ჯანდაცვა

საქართველოში მცხოვრებ მოქადაკეებთა სოციალური მდგომარეობის გაუმჯობესება სახელმწიფო სოციალური პოლიტიკის ერთ-ერთი პრიორიტეტია. სიღარიბის დაძლევის პროგრამების მიუხედავად, სოციალური ფონი კვლავ არასასურველია. დიდია იმ ადამიანების რიცხვი, რომლებიც საჭიროებენ დახმარებას. „ დე-

პირველად გახდა მსოფლიოს უდიდესი ჰუ-
მანიტარული ქსელის მმართველი საბჭოს
წევრი, რაც დიდ პატივი და პასუხისმგებე-
ლობაა ჩვენი ეროვნული საზოგადოებისთ
ვის. მე და ჩემს გუნდს გვკეროდა ამ ნარ-
მატებას, ჩვენ ოთხი წელი ვემზადებოდი
ამ მიზნის მისაღწევად. ა.ი. მომდევნო ოთხი
წელი კი გვიჩვენებს, რამდენად დროულ

დოფლისნეაროში მცხოვრები სოციალურად დაუცეველი ადამიანების დახმარების მიზნით მოქმედებს მოქალაქეების მინიმალური სოციალური პაკეტი, რომელიც უზრუნველყოფს მოქალაქეთა ჯანმრთელობის მდგომარეობის რეაბილიტაციისა და გაუმჯობესებისათვის ხელშეწყობას, უკიდურესად გაჭირვებულ ადამიანთა ჩართვას უფასო კვების ობიექტში, ჰემოდიალიზე მყოფი მოქალაქეების, აუტიზმისა და დაუნის სინდრომის მეონე ბავშვთა დახმარებას. ეს პროგრამა ეხმარება ასევე ობოლ და მარჩენალდაკარგულ ბავშვებს, მარტოხელა მშობლებსა და მრავალშვილიან ოჯახებს, ხანძრით, მინისტრით თუ ბუნებრივი კატასტროფით დაზარალებულ ოჯახებს...

დემოგრაფიული მდგომარეობის
გაუმჯობესების მიზნით, ახალდაბადებუ-
ლი ბავშვის ოჯახებს ერთოვერადად ეძღვ-
ვათ 300 ლარი. 2019 წელს ეს თანხა 182
ოჯახს გადაეცა.

სანდრითა და სტიქეური უპელურებით
დაზარალებული 23 ოჯახი დაკამაყოფილდა
ბინით, რომლის ქირის საფასურიც და კო-
მუნალური გადასახადებიც მუნიციპალი-
ტეტის ადგილობრივმა ბიუჯეტმა დაფარა.
სოციალურად დაუცემლმა 800 ოჯახმა
ისარგებლა გათბობის ხარჯით. აუტიზმისა
და დაუნის სინტრომის მქონე 9 ბავშვი და-
ფინანსდა ერთჯერადად 500 ლარით... 243
ოჯახმა მიიღო ყოველთვიური ფულადი
დახმარება მოხმარებული ელექტროენერ-
გიის და ბუნებრივი აირის დასაზარად.

62 მრავალშეიღონა თვალს გაეწია ფინანსური დახმარება, სამეცნიერო მოძახურების თანადაფინანსება მიიღო 311 ადამიანმა.

როგორც ხედავთ, ჩამონათვალი საკ-
მაოდ დიდია, ადმინისტრაციული რომელი-
ბიც დახმარებას საჭიროებენ, კიდევ უფრო
დიდი. ჩვენ ვცდილობთ, შესაძლებლობის
ფარგლებში, დავეხმაროთ ყველას, ვინც
ჩვენგან შევლას ელის “ამბობს დელო-
ფლისნებაროს მუნიციპალიტეტის სოცია-
ლური სამსახურის უფროხს დოდო ცუ-
ნაშიცილი.

დედოფლისაწყაროში ჯანდაცვის უკეთ ხელმისაწვდომობის მიზნით წითელიჯვრის ორგანიზაციის ოფისი მოქმედდებს. საქართველოს წითელი ჯვრის საზოგადოება – ნებაყოფლობითი, ჰუმანიტარული, არასამთავრობო, ჰუმანიტარული საქმიანობის სფეროში ხელისუფლების დამხმარე დამოუკიდებელი ორგანიზაციაა. საზოგადოებას რეგიონული და ადგილობრივი განყოფილებები აქვთ ქვეყნის მთელ ტერიტორიაზე. 2017 წლის ბოლოს ანტალიაში გამართულ წითელი ჯვრისა და წითელი ნახევარმთვარის საზოგადოებათა საერთაშორისო ფედერაციის გენერალურ ასამბლეაზე საქართველოს წითელი ჯვრის საზოგადოება მმართველ საპატიოში აირჩიეს, სადაც მას პრეზიდენტი

„საქართველოს ნითელი ჯვრის საზოგადოების როლი?“

ბზე გაეცესაუბრეთ: „გარდა იმისა, რომ
ვემსახურებით რაიონის სოციალურად
დაუცველ მოსახლეობას, გვაქვს აგრძელვ
გასვლები სოფლებში და ვეხმარებით
მოსახლეობას, ვატარებთ სხვადასხვა აქე
ციებს. ეს ყოველდღიური ცხოვრების წე
სად გვაქვს დანერგილი. საქართველო
სხვადასხვა რეგიონში გვაქვს ვიზიტები
წელს ჩვენ ვიყავით ბათუმში, სიღნაღმში
ახმეტაში, პანკისის ხეობაში, ჩხოროწყვი
სოფლებში, ზუგდიდში, გარდაბანში. ვას
რელებთ ჩვენს მისიას და გვყავს უამრავი
მადლიერი ადამიანი. უნდა ითქვას, რომ
2019 წელი ძალის ნაყოფიერი იყო ჩვენს
ორგანიზაციის სხვადასხვა რეგიონის ნარ
მომადგრენლებთან ურთიერთობისა და
ნამშრომლობის კუთხით.“

საქართველოს ნითელი ჯვრის საზოგადოების ადგილობრივი ორგანიზაციის საექიმო კაბინეტის 2019 წლის გასვლით აქციებზე მიღებული პაციენტების რაოდენობაა - 2262. სამედიცინო კაბინეტებში მიღებული პაციენტების რაოდენობა კი - 1052. სულ მთლიანად მიღებული პაციენტთა რაოდენობამ - 3314 შეადგინა.

საქართველოს წითელი ჯვრის საზოგადოების დედოფლისნაცვლის ადგილობრივი ორგანიზაცია უკეთესი მომავლის იმედით ულოცავს დამდეგ, ახალ 2020 წელს ჩევნი მუხიციპალიტეტის მაცხოვრებლებს

დედოფლისნებაროს მუნიციპალიტეტის ტის სოციალური სამსახურის უფროს ქალბატონი დოდო ხუნაშვილი სოციალურ მომსახურებებზე, შემ პირებისთვის განკუთვნილ სიკეთებზე, სტატისტიკურ მონაცემებსა და 2019 წლის განხორციელებულ პროექტებზე გვესაუბრა: „წელი 18 წლამდე ასაკის შემ პირის სტატუსის მქონე პირებად სააგნონტოში დაფიქსირებულია 39 ადამიანი. ჩევნთან მათ დაფიქსირება ხდება სარეიტინგო ქულების მიხედვით და აღრიცხვაზე გვყავს 13

შეზღუდული შესაძლებლობის სტატუსი
მქონე 18 წლამდე ასაკის ბავშვი და 99
მკვეთრად შეზღუდული შესაძლებლობის
სტატუსის მქონე პირი. ეს არის დღევან
დელი მონაცემებით ჩვენი სტატისტიკა
ჩვენს მუნიციპალიტეტში დიდი ყურა
დღება ეთმობა შეზღუდული შესაძლებე
ლობების სტატუსის მქონე მოქალაქებსა
ამას საერთაშორისო კონვენციაც გვა
ვალდებულებს. შესაბამისი კანონები არ
სებობს ამასთან დაკავშირებით და ჩვენ
მზად ვართ კანონით გათვალისწინებულ
დახმარება გაუწიოთ მათ. სოციალური
დახმარების წესი, რომელიც დადგენილი
დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტის
საკრებულოს 2018 წლის 20 დეკემბრის
71-ე დადგენილებით, გულისხმობს იმასა
რომ მკვეთრად შეზღუდული შესაძლებე
ლობის სტატუსის მქონე პირებს და 18
წლამდე ასაკის შეზღუდული შესაძლებე
ლობის სტატუსის მქონე ბავშვებს ვებმა
რებით ჩვენ სხვადასხვა კუთხით, აგრეთვა
ე.წ. მეორე ჯგუფის ინგალიდებს. ეს არის
ყოველთვიური და ერთჯერადი ფინანსურუ
რი დახმარებაც. ბენეფიციარი, რომელზეც
არის გათვლილი ჩვენი სოციალური დახმ
არება და აკმაყოფილებს დადგენილ
წესით გათვალინებულ პირებს, მას
აუცილებლად ვეხმარებით თვეში 18 ლა
რით, მოხმარებული ელექტროენერგოს
ან ბუნებრივი აირის ღირებულების და
საფარად. ამ შემთხვევაში ბენეფიციარ
ვალდებულია წარმოგვიდგინოს შესაბამი
სი დოკუმენტები, სტატუსის დამადასტუ
რებელი დოკუმენტი, აპონენტის ნომერ

საძლებლობის სტატუსის მქონე პირებიც აქტურად ვთანამშრომლობთ არასამთავრობო ორგანიზაცია „საქართველოს ქალები მშვიდობისა და სიცოცხლისათვის“. მკეთრად შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირები თითქმის სრულად არიან უზრუნველყოფილი ეტლებით. ორგანიზაცია უნდგაროდ ეხმარება შმ პირებს და ჩვენ მადლობის მეტი რა გვეთქმის. ძალიან მარტივად, ყოველგვარი ბარიერების გარეშე მიმდინარეობს ეს პროცესი. ჩვენთან მოაქვთ ფორმა ასი და ექმის კომპეტენტური დასკვნის შემდეგ, რომ ეს პიროვნება საჭიროებს ეტლს, ხდება მათი დაკმაყოფილება. თანაც ეს ერთჯერადი პროცესი კი არ არის, ეტლის დაზიანების შემთხვევაში შეუძლია მოგვმართოს ბერეფიციარმა და ორგანიზაცია მოაგვარებს ყველანაირ პრობლემას. ამისთვის დიდი მადლობა მათ, რომ თავისი თანადგომით ახარებენ ჩვენს ბენეფიციარებს. ხშირად ინფრასტრუქტურის სამინისტროდან მოდის წერილები შმ პირებთან დაკავშირებით თუ რა კეთდება ამ კუთხით მათ დასახმარებლად. მინდა გითხრათ, რომ ძირითადი დანესხულებები აღჭურვილია პანდესიტით და აქვს სრული ხელმისაწვდომობა ამ კუთხით, რომ თავი არ იგრძნონ დიკრიმინირებულად. ბოლოს დავძენ, რომ ჩვენი ბენეფიციარები კამაყოფილები არიან, რადგან ჩვენ ყოველმხრივ ცდილობთ გავაუმჯობესოთ მათი ცხოვრების პირობები..

მოამზადა
სატურა პენაშვილება

კულტურა, როგორც სავიზუალო ჟარათი და პეტილი ნიშის ელჩი

საქართველოს უნიკალური კულტურა და
თვითმყოფადი ავთენტური ძეგვიდღეობა
ქვეყნის საეზიტო პარაოთა. კულტურასთან
ბავშვობითან ზიარება ამიტომებს ადამია-
ნის შემოქმედებით უნარებს, ნარმოსახებას...
ეროვნულ კულტურას ნაზიარები მოზარდი
მთაზროვნები, განათლებულ და რაფინირე-
ბულ ახალგაზრდად ყალიბდება. ეკრანისა
და აზის გასაყარზე მდებარე ქვეყნისთვის,
კულტურათმორჩის კომუნიკაცია ეროვნუ-
ლი იდენტობის განვითარების მნიშვნელო-
ვან რესურსს ნარმოადგენს. საქართველოს
კულტურული ძეგვიდღეობისა თუ შემოქმე-
დებითი პოტენციალის მსოფლიო აღიარება,
ქართული შემოქმედებითი ინდუსტრიების
საკრიაშორისო ბრენდირება უზრუნველყო-
ფს ქვეყნის რეგიონულ კულტურულ ცენ-
ტრად ჩამოყალიბებას და ქვეყნის მსოფლიო
რეკაზე ნარმატებით დაგვიდღებას.

დედოფლის შეკაროში დაბადებულმა თვითნაბადმა ნიჭმა, ნიკო ფიროსმანის სახით, მსოფლიოს გააცნო საქართველოც და ჩეგნი რაომნიც. ის ერთგვარ კეთილი ნების ელჩადაც იქცა საქართველოსა და ბევრ ქვეყნას შორის. ამიტომ კულტურის ფასი კარგად იციან ჩვენთან. რა მიღწევა გვითი გამოიჩინოდა 2019 წელს დედოფლის შეკაროში? – ამის შესახებ „შირაქს“ მუნიციპალიტეტის კულტურისა და ძეგლთა დაცვის ცენტრის დირექტორი ილია მარტივოვიშვილი ესაუბრება:

– 2019 წლს მნიშვნელოვნად გაიზარდა კულტურის ხელმისაწვდომობა სოფლებში. ეს ტენდენცია გამორჩეულად მნიშვნელოვნითა ადგინისტრაციულ ცენტრს მიზნებით და ეთნოკური უმცირესობებით დასახლებულ თემებში. წელს პირველად, კულტურის ცენტრმა მოახერხს ეთნოკური უმცირესობები ჩაერთო ახალგაზრდულ თეატრში. განათლების სამინისტროს მცირე საგრანტო პროგრამის ფარგლებში ჩვენს მიერ დაფუძნებულმა ახალგაზრდულმა თეატრმა „ბერიკონ“ წოდარ დუბაძის ნანგრძოების მიხედვით მოამზადა სპექტაკლი „ერთი მზის შეილები“, სადაც მთავარ და ეპიზოდურ როლებში 12 ეთნიკურად ბომა მოსწვლე მონანილეობდა. თეატრში ჩართვამდე მათ ჰქონდათ ენის ბარიერი და კომუნიკაციის პრობლემა. შედეგად მიღწეულია მათი სრული ინტეგრაცია თანატოლებთან, დაძლეულია ენობრივი ბარიერი, მნიშვნელოვნად განვითარდა მათი დეკლამატორული უნარები. ბავშვთა სტუდიაში „არლეკინ“ განეკრიანდა რამდენიმე შეშ პირი, რომლებსაც სხვადასხვა ლონისძიებებში მონანილეობის შესაძლებლობა ეძლევათ.

- რა მოვლენას დაასახელებდით ამ წლის
მთავარ სიახლეეფ?

— 2019 წლის სიახლედ შეიძლება თამაშად დასახელდეს კულტურის სახლის ამოქმედება ქვემო ქვემო. სოფელში, სადაც ვაჟა-ფშაველას მიერ ჩამოსახლებული ფშაველები ცხოვრობენ, 90-იანი წლების შემდეგ აღარ მოქმედებდა კულტურის სახლი. 2018 წელს კი მოხერხდა ახალ შენობაში

შექმნილიყო სოფლის კულტურის გან-
ყოფილება. წელს ოთახი აღიჭურვა ახა-
ლი ავეჯით, გამოიყო პედაგოგი და 2019
წლისთვის იქ უკვე არაერთი საბავშვო ან-
სამბლი ამოქმედდა რამდენიმე ასაკობრივ
ჯგუფში. ისინი წარმატებით მონაბილუო-
ბები სხვადასხვა ღონისძიებებში. შედეგად,
სოფლის კულტურული ცხოვრება მნიშ-
ვნელობრივად გამოცოცხლებულია. დედო-
ფლისაწყაროს სოფლების უმრავლესობაში
მოქმედებს კულტურის სახლი. ადგილო-
ბრივ მოსახლეობას შეუძლია ისარგებლოს
სხვადასხვა წრეებით, რომელიც უფასოდაა
ხელმისაწვდომი მათი შეიღებისთვის. წელს
პირველად, არხილისკალომი, ეპარქიის
დაბმარებით, სატწერის პედაგოგი გიორ-
გი კოხოვი მოვინციერ, რომელმაც შექმნა
სატყის შემსაწვლელი უფასო წრე. ბავშვებს
იმდენად მოეწონა სატყის გაკვეთილები,

რომ გაზრდილი ძოთხოვების გაძინ დაექმატა
სოფელი ზემო ქედიც. საკუთარი შემოქმედ-
დების პრეზენტაცია მოსწავლეებმა ნახა-
ტების გამოყენაზე მოახდინეს და საზოგა-
დოების მოწონება დაისმასურება.

— ამ სიახლეებისა და წარმატების მიღმა
თქვენს სფეროში არსებობს პრობლემებიც.
მაგალითად, ვიცით, რომ მხარეთმცოდ-
ნების მუზეუმში არ აქვს შესაბამისი საგა-
მოფენო დარბაზი, სადაც სრულდად მოხდება
უნიკალური ნივთების გამოიყენა. სწორედ ამ
მიზეზით, ბევრ ეჭაპონატს მზის სინათლე,
დიდი ხანია, არ უნახავს...

ეტაპობრივად ცვდილობთ, თანამშრო-
მელთა შრომაც სათანადოდ დაფასძლეს,
განსაკუთრებით შემოქმედებითი მუშავე-
ბისა... წლის ბოლოს მოვახერხეთ ბიბლიო-
თეკის თანამშრომლებისთვის ხელფასების
მატება, ცვლილება სოფლის ფილიალებსაც
შეეხოთ. ისევ დაბალი ანაზღაურება რჩე-
ბა მუზეუმებში, ვეცდებით, სამომავლოდ
ხელფასების ზრდა ბათაც შეეხოთ.

საბობაში კულტურის სახლებში მოქმედებს სხვადასხვა ხელსაქმის და რენტის წრეები, სადაც როგორც ზრდასრულებს, ისე მოზარდებს ეძლევათ შესაძლებლობა უფასოდ დაუფლონ და შეისწავლონ მათთვის სასურველი საქმე. კულტურის ცენტრი ხშირად მართავს გამოფენა-გაყიდვებს, სადაც მათი ნამუშევრებია წარმოდგენილი. წრეებს რამდენიმე სასულიერო პირიც ხელმძღვანელობს.

დედოფლისნებაროს მხარეთმცოდნების მუზეუმის ბაზაზე მოქმედებს ხელგარჯოლობის წრე, სადაც ხელნაკეთ ნივთების დამზადებას, თაბაშირზე, თეატრზე და მძივების გამოყენებით სწავლობენ. ქმნიან თოჯინებს, ნახატებს, ყელსაბამებს და სხვა. ჯგუფში განევრიანებულები არიან შემ მოზარდებიც. პროცესში ჩართული არიან ისეთი სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროებების მქონე მოსწავლებიც, რომლებიც მუზეუმის შენობაში სიარცულს ვერ ახერხებენ, ასეთ დროს, სკოლის სპეციალური სამსახურებელთან ერთად წრის ხელმძღვანელი თავად სტუმრობს მათ სკოლაში მდებარე სპეციალურ საკლასო რესურსოთასს და აქტივობებს იქ ახორციელებს. ხელგარჯოლობის წრე სხვადასხვა მცირე საგრანტო პროგრამების მხარდაჭერით ხშირად ახორციელებს ე.ნ. „სოციალური სანარმოს“ პროექტს, ყოველწლიურად იმართება ხელნაკეთი ნივთების გამოფენა-გაყიდვა როგორც მუზეუმის საგამოფენო დარბაზში, ისე სხვადასხვა ფესტივალებზე ღია ცის ქვეშ. 2017 წელს ერთ-ერთი ასეთი პროექტის დროს მოხდა სოციალურად დაუცველი და შემ მოზარდების ჩართვა ხელგარჯოლობის წრეზე, სადაც მათ სხვადასხვა ნივთები დამზადეს, შემდგომში მათი რეალიზაცია მოხდა გამოფენა-გაყიდვაზე. ღონისძიებას დონორი „ევროპის ფონდის“ წარმომადგენლებიც ესწრებოდნენ.

- ხდება თუ არა ნიფიერი და წარმატებული ახალგაზრდების წახალისება და როგორ?
- შემოქმედებითი ანსამბლების, თეატრის, კუნძღვის წახალისების მიზნით, მუნიციპალიტეტი ადგილობრივი ბიუჯეტი-დან ყოველწლიურად აფინანსებს ექსკურსიების ხარჯებს. ეს ნაბიჯი ხელს უწყობს არაოფიციალურ, არასამუშაო გარემოში

დელოფლისნაროს მუნიციპალიტეტის ხელისუფლება ხელს უწყობს ნიჭიერი ხელვანების განვითარებას და მხარს უქმერს მათ მუშაობაში. მათი ნანილი სახელმწიფო დაწესებულებებშია დასაქმებული, ხოლო ისეთი დარგები, რომელთაც არ აქვთ სახელმწიფო უწყებებთან ბმა და დამოუკიდებლად მოქმედებენ, ჩვენ ვცდილობთ წელიწადში რამდენჯერმე სხვადასხვა სახის აქტივობებში ჩაეხან და იგრძნონ ადგილობრივი ხელისუფლების მხარდაჭერა. ამისათვის დაფუძნდა ფესტივალი „წარმოებულია დედოფლისნარომ“, რომელიც ყოველი წლის 26 მაისს სახალხო დღესასწაულის ფორმატში აღინიშნება და მსატყველებს, მჭედელს, მოქანდაკეებს, თექის ისტატიებს, მელოდიებს საშუალება ეძლევათ საკუთარი პროდუქცია წარმოადგინონ. წახალისების მიზნით ხდება სხვადასხვა წარმინაციებში გამარჯვებულების გამოვლენა. შედეგად, ეს ფესტივალი იმ სეგმენტის ხელვან ადამიანებსაც მოიცავს, რომელთაც შეხება არ აქვთ სახელმწიფო დაწესებულებებთან.

- ლოგებანდელი „ფირმასმანობა“ არა-
ტრადიციული, განსხვავებული ფინანლით
გამოიჩინეოდა. რამ განაპირობა ეს?

- ნელს, „ფიროსმანობის“ დღე-
სასწაულზე პირველად მოხდა იმ ადგინა-
ნების დაჯილდოვება, რომელთაც დიდი
ნელილი შეიტანეს ფიროსმანის პოპუ-
ლარიზაციის საქმეში. რესტავრატორებს
დამსახურებულად უწოდებენ „ფიროს-
მანის ექიმებს“, რადგან სწორედ მათ-
მა პროფესიულმა მიღდომამ გრინალური
მხატვრის შედევრებისადმი, გადაარჩი-
ნა მისი ნახატები. ჩვენი ყველას, კულ-
ტურის დარგის მუშაკების, კულტურის
სამინისტროსა თუ ადგილობრივი ხელ-
მძღვანელობის წარმომადგენლების სურ-
ვილი იყო, გულწრფელი და დამსახურე-
ბული მაღლიერება გამოიხატათ ანზორ
მაძღარაშვილის მიმართ, რომელმაც იმ
მრავალწლიანი თავდაუზოგავი შრომის
შედევრად გადაარჩინა ფიროსმანის ნამუ-
შევრები და როგორც ფიროსმანის მკვლე-
ვარმა, მხატვრის პოპულარიზაციის საქ-
მეში მნიშვნელოვანი წვლილი შეიტანა.

Digitized by srujanika@gmail.com

ბ ე რ ი კ ო ნ ი ს „ კ უ კ ა რ ა ჩ ა “

ქ.დელოფლისნეაროს კულტურის
სახლთან არსებული ახალგაზრდული
თეატრი „ბერიკონი“ (ხელმძღვანელი ქ-ნ
ცარო მარტიაშვილი) ხშირად ანგივრუ-
ბს მის ერთგულ მაყურებელს სხვადასხვა
შინაარსისა თუ უნირის სპექტაკლებით.
ამჯერად მათ, 23 დეკემბერს, დელო-
ფლისნეაროს კულტურის სახლში მისულ
მაყურებელს, ნოდარ დუმბაძის „უკვდავი
ნაწარმოები „კუკარაჩა“ ნარულგინებს.

სპექტაკლი „კუკარაჩა“ ცნობილი
მწერლის ნოდარ დუმბაძის მოთხრო-
ბის სცენური ვარიანტია. მასში ასახუ-
ლია ომაძელი საბჭოთა საქართველოს
დედაქალაქი - თბილისი, ერთი პატარა
ეზოს ყოველდღიური ცხოვრების, რო-
გორც კარგი, ისე უსიამოვნო დღეების
ქრონიკა. სპექტაკლის მთავარი გმირი
- გიორგი თუშეურაშვილი, მეტსახელად
კუკარაჩა, მილიციელია. იგი მიიჩნევს,
რომ გასაჭირში ჩავარდნილი ახალგაზრ-
და ქალი ინგა, რომელსაც თავის საყვარ-

ლად გაიხდის ქურდი და მორფინისტი მურტალო, უნდა გადაარჩინოს. კუკა-რაჩა თა ძნელ ღობისათვის შეიცავის

მაგრამ ეჭვიანობით შეპყრობილი მურ-ტალო კლას ვაჟს, მეორე დღეს კი ომი იწყება და ეს სევდანი ისტორია თითქოს

ავინტერება კველას. „კუკარჩა“ ერთ - ერთი კველაზე საყვარელი და პიპულა-რული მოთხოვბაა ქართულ პროზაულ ლიტერატურაში.

ლიტერატურული.
ეს სპექტაკლი
იმითაც იყო გან-
საკუთრებული,
რომ მასში სრუ-
ლად იყვნენ ინ-
ტეგრირებულნი
ეთნიკურად ბოშა
ბავშვები. ისინი
უკვე მეორე წე-
ლია რაც მსგავს
სპექტაკლებში
მონაწილეობენ და

გადოებრივ ცხოვრებაში. სპექტაკლის განმავლობაში ხშირად ისმოდა აღფრთვანების, სიხარულის, მოულოდნე-
რისა და საზოგადო ცხოვრების განვითარების მიზანით.

ლობის გამომხატველი ფრაზები. აპლი-
დისმენტები არ წყდებოდა სპექტაკლის
დასასწრულს, როდესაც დარბაზს კმაყო-
ფილების განცდაში არაერთხელ გადაურა.

სპექტაკლს დედოფლისნებაროს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის ცენტრის უფროსის ილია მარტყოფლისვილიც ესწრებოდა, რომელმაც სპექტაკლის დასასრულს სიტყვით მიმართა მაყურებელს: „უპირველეს ყოვლისა, დიდი მაღლობა ქალბატონ ცაროს და მის ბავშვებს, ასეთი ლამაზი საღამოს ჩატებისთვის. მაღლობა ასევე დედოფლისნებაროს მუნიციპალიტეტის მეორე საჯარო სკოლას, რომელმაც უკვე მეორედ განახორციელა ეს პროექტი. ბეჭდიერი ვარ, რომ ჩემი მშობლიური სკოლაა ის სკოლა, რომელმაც ეთნიკურ უმცირესობებს დიდი დრო დაუთმო. მინდა იცოდეთ, რომ საქართველოში სულ ორი რაიონია, სადაც ეთნიკური ბოშები დიდი რაოდენობით არიან დასახლებულები. მათ შორის არის დედოფლისნებარო და ქობულეთი. დედოფლისნებაროს მეორე სკოლას ხვდა წილად ის ტვირთი, რასაც ამ ადამიანების საზოგადოებასთან ინტეგრაცია ჰქვია,

სოფლის მეურნეობა, როგორც ცავყვანი დარჩი

სოფლისა და სოფლის მეურნეობის განვითარებას ჩვენს მუნიციპალიტეტში და ზოგადად, მთელს ქვეყანაში განსაკუთრებული აღილი უკავია. ამიტომაც, მნიშვნელოვანია ა(ა)იპ „სოფლისა და სოფლის მეურნეობის განვითარების სააგენტოს მიერ 2013-2019 წლებში დელფინის მუნიციპალიტეტში განხორციელებული პროექტის/პროგრამების მოლექანიზმის წარდგენა მოსახლეობისთვის.

შეღაბულის პროექტი - პროექტის მიზანია, აგრომენარმებისთვის ფინანსებზე ხელმისაწვდომობის გზით, სოფლის მეურნეობის პირველადი წარმოების გადამამუშავებელი ხარმოების, აგროპროდუქტის შენახვისა და რეალიზაციის ხელშეწყობა. პროექტის ფარგლებში, სოფლის მეურნეობის პირველადი წარმოების, გადამამუშავებელი და შენახვა-რეალიზაციის მიმართულებით და-საქმებული ფერმერები და საარმოები საფინანსო ინსტიტუტებისგან იღებენ აგროკურედიტს და აგროლინგს ძროთადი და საბრუნავისაშე გამოიყენებისთვის. უნდა აინიშნოს, რომ აგროსექტორით საბანე/სალიზინგო სექტორის დაინტერესება პროექტის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანების მიღწევაა, რაც სოფლის მეურნეობის განვითარებას უწყოფს ხელს. აღნიშნული პროექტის განხორციელებით, მენარმებისა და ფერმერებისთვის ხელმისაწვდომი გახდა იაფი ფინანსური რესურსი. შეღავათიანი აგროკურედიტის პროექტის ფარგლებში 30.11.2019 წლის თარიღის მდგომარეობით გაიცა 75,946,234 ლარის ღირებულების 1,820 სესხი, სააგენტოს თანადაფინანსებაშ შედეგინა 9,877,187 ლარი.

სახელმწიფო პროგრამა - „დანერგე მოაგაბალი“ - პროგრამის ფარგლებში, ფერმებს საშუალება აქვთ სახელმწიფო თანადაფინანსების დახმარებით, გააშენონ მრავალნიანი ხეხილის ბალები, კენკროვანი კულტურები და შექმნან სანერგე მეურნეობები. პროგრამის განხორციელება 2015 წლის მარტში დაიწყო და მისი მთავარი მიზანია, მრავალნიანი კულტურების გაშენების გზით, საქართველოში არსებული სასოფლო-სამეურნეო მიწების ეფექტიანი გამოყენება, რის შედეგადაც, მოხდება იმპორტირებული პროდუქციის ქართული პროდუქტით ჩანაცვლება, გაიზრ-

დება ექსპორტი, გადაფილდება გადამამუშავებელი სანარმოების ნედლეულით უზრუნველყოფა და გაუმჯობესდება სოფლის მოსახლეობის სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობა. ამასთანავე, კენკროვანი კულტურების თანადაფინანსების ქვეკომპონენტის მიზანია დაბალი აქტივობის ცალკეულ სოფლებსა და მუნიციპალიტეტებში, სადაც მაღლია სასოფლო-სამეურნეო საგარეულების ფრაგმენტაცია და ვერ ხდება მინის ნაკეთების გართიანება, საკარმილამ კატეგორიის სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მეტი მინის ნაკეთებზე კენკროვანი კულტურების ეფექტური წარმოება. 30.11.2019 თარიღის მდგომარეობით დანერგე მომავლის პროგრამის ფარგლებში დამტკიცებულია ბალების 30 განაცხადი. ბალების კომპონენტში გაშენებული/დაკონტრაქტული ფართობი შეადგინა 444 ჰა-ს. სააგენტოს თანადაფინანსების ოდენობამ შეადგინა 2,248,104 ლარი.

აბროდაზღვევის პროგრამა-აგრო-

და ბლევების პროგრამის მიზანი აგროსექტორში სადაზღვევო ბაზრის განვითარება, საბანე/სალიზინგო სექტორის დაინტერესება პროექტის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანების მიღწევაა, რაც სოფლის მეურნეობის განვითარებას უწყოფს ხელს. აღნიშნული პროექტის განხორციელებით, მენარმებისა და ფერმერებისთვის ხელმისაწვდომი გახდა იაფი ფინანსური რესურსი. შეღავათიანი აგროკურედიტის პროექტის ფარგლებში 30.11.2019 წლის თარიღის მდგომარეობით გაიცა 75,946,234 ლარის ღირებულების 1,820 სესხი, სააგენტოს თანადაფინანსებაშ შედეგინა 9,877,187 ლარი.

სახელმწიფო პროგრამა - „დანერგე მოაგაბალი“ - პროგრამის ფარგლებში, ფერმებს საშუალება აქვთ სახელმწიფო თანადაფინანსების დახმარებით, გააშენონ მრავალნიანი ხეხილის ბალები, კენკროვანი კულტურები და შექმნან სანერგე მეურნეობები. პროგრამის განხორციელება 2014 წლიდან. აგროდაზღვევის პროექტის ფარგლებში, ფერმერებს შესაძლებლობა აქვთ დაზღვიონ მოსავალი სეტყვის, წყალდიდობის, ქარიშხლისა და საშემოდგომი ყინვისგან. 2014-2019 წლებში 30.11.2019 თარიღის მდგომარეობით აგროდაზღვევის პროგრამის ფარგლებში გაცემულია 302 ჰალის. დაზღვეულ იქნა 2,632,211 ლარის ღირებულების სხევადასხვა კულტურა. სულ დაზღვეულის 1,070 ჰა მინის ფართობი. ჯამში სააგენტოს სუბსიდიის თანხამ შეადგინა 156,773 ლარი. 2014-2019 წლებში 31.10.2019-ის მდგომარეობით ანაზღაურებულმა ზარალმა შეადგინა - 124,599 ლარი.

გადამამუშავებელი და შემნახველი სანარმოების თანადაფინანსების პროექტის მიზანია საქართველოში სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის ახალი ბიზნესის დასაწერებად პოტენციური ბენეფიციარებისთვის ფინანსური და ტექნიკური დახმარების განვითარება, რომელსაც გააჩნია სამ ეტაპი:

• თანადაფინანსების მიღებამდე ტექნიკური დახმარება (განმახორციელებელი სუბიდეტი: სამინისტრო);

• თანადაფინანსება - ფინანსური დახმარება (განმახორციელებელი სუბიდეტი: სამინისტრო);

ეტი: სააგენტო);

• თანადაფინანსების შემდგომი ტექნიკური დახმარება (განმახორციელებელი სუბიდეტი: სამინისტრო).

თანადაფინანსება განხორციელდება შეადგინა 373,642 ლარი.

ს ი ფ ლ ი ს

მასარენგის მოდერნიზაციის, გაზარდების და მოდერნიზაციის (AM-MAR) თანადაფინანსების პროგრამაში - პროგრამა მიზანი აგროსექტორში სადაზღვევო ბაზრის განვითარება, საბანე/სალიზინგო სამეურნეო საქმიანობის ხელშეწყობა, სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობით და მოსავლიანობის ზრდის ხელშეწყობას; მოქმედი გადამამუშავებელი და შემნაველი აგროსანარმოების გაფართოებისა და მიღებინიშავის ხელშეწყობას; საერთაშორისო სტანდარტების და თანადაფინანსებისთვის. 30.11.2019 თარიღის მდგომარეობით დანერგე მომავლის პროგრამის ფარგლებში დამტკიცებულია ბალების 30 განაცხადი. ბალების კომპონენტში გაშენებული/დაკონტრაქტული ფართობი შეადგინა 444 ჰა-ს. სააგენტოს თანადაფინანსების ოდენობამ შეადგინა 2,248,104 ლარი.

საქართველოს ყველა მუნიციპალიტეტა და თვითმმართველ ქალაქში, შემდეგი თვითმმართველ ქალაქების გადადა: ქ. თბილისი, ქ. რუსთავი, ქ. ქუთაისი, ქ. ფოთი, ქ. ბათუმი. 30.11.2019. თარიღის მდგომარეობით გაფორმდა 2 ხელშეკრულება, ჯამური თანხით - 210,570 ლარი, საიდნაც თანადაფინანსების მოცულობაა - 84,228 ლარი.

სასოფლო-სამუშაო ტექნიკური კიბის თანადაფინანსების პროგრამა-სასოფლო-სამეურნეო ტექნიკური ნებისმიერი ტიპის მოსავლის აძლები ტექნიკური როგორც თვითმმავლი, ასევე მისაბმელი; სასოფლო-სამეურნეო ტრაქტორები; ტრაქტორის სასოფლო-სამეურნეო მისაბმელები (იმპლემენტი) და მოტობლორი (შელმისაწვდომობის გაზრდა). 30.11.2019 მდგომარეობით გაფორმდა 2 ხელშეკრულება, ჯამური თანხით - 2,162,918 ლარი, საიდნაც თანადაფინანსების მოცულობაა - 1,013,043 ლარი.

ახალი და გაფართოებული სანარმოები - გაისხა 11 ახალი სანარმო და გაფართოება 40 სანარმო. 11 ახალი სანარმოში (10 - შეღავათიანი აგროკურედიტის, 1 - შემნახველი და გადამამუშავებელი სანარმოთა თანადაფინანსების პროგრამის ფარგლებში).

სოფლის მეურნების სამინისტროს ერთობლივი პროექტისთვის, რომელიც მინის დეველოპერის მიზანი არ უნდა დედოფლისწყარო საგანგებელი ტექნიკური და ტრაქტორის მისაბმელების (შელმისაწვდომობის გაზრდა). 30.11.2019 მდგომარეობით გაფორმდა 9 ხელშეკრულება, ჯამური თანხით - 2,162,918 ლარი, საიდნაც თანადაფინანსების მოცულობაა - 1,013,043 ლარი.

არასპეციალისტისა და არამინათმოქმედის მიზანი კარგად შესამჩნევია, რომ ბევრგან მინას ნარ-კალი მოსდებია, ან თუნდაც ცხვრისგან გადამოვალი არ გამოიყენება. 2018 წლის მონაცემებით, საქართველოში 106 ათასი ტონა ხორბლი მოვიდა, აქედან 74%-ს შეასრულა ველზე. შემნაბეჭდი მინის დენები საბჭოთა მეურნეობებს ეკუთხონდა და ერთიანად მუშავდებოდა. მინის პრივატიზაციაში ახალი ბიზნესის დასაწერებისთვის ფინანსური და ტექნიკური დახმარების განვითარება, რომელსაც გააჩნია სამ ეტაპი:

• თანადაფინანსების მიღებამდე ტექნიკური დახმარება (განმახორციელებელი სუბიდეტი: სამინისტრო);

• თანადაფინანსება - ფინანსური დახმარება (განმახორციელებელი სუბიდ

